

การพัฒนาระบบและกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Development of Systems and Mechanisms for Managing Research
on Local Development Faculty of Humanities and Social Sciences,
Ubon Ratchathani Rajabhat University

อานันท์ ทาปทา^{1*}, อรทัย เลียงจินดาถาวร², อนันต์ แมนพัยค์³

Anan Tapta,^{1*}, Orathai Liengjindathaworn², Anan Manpayak³

^{1,3}สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²สาขาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี²

^{1,3}Department of Community Development, Faculty of Humanity and Social Science, Ubon Ratchathani Rajabhat University

²Department of Local Government, Faculty of Humanity and Social Science, Ubon Ratchathani Rajabhat University

Corresponding author: E-mail: Anan.t@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ผ่านมา 2) การปฏิบัติการและประเมินผลระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 3) แนวทางการพัฒนาระบบและกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี การวิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานวิจัยของคณะ นักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยคณะ ปี พ.ศ. 2565 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การประชุมและการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และการทดลองปฏิบัติการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และหนุนเสริมนักวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นกับโครงการที่ได้รับทุนวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 12 โครงการ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ผ่านมา คณะได้วางระบบ กลไก การบริหารและพัฒนางานวิจัย โดยจัดทำระบบสารสนเทศงานวิจัย จัดสรรทุนวิจัย สนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ การพัฒนานักวิจัย และการคุ้มครองสิทธิของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ 2) การปฏิบัติการและประเมินผลระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีนโยบายการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่ชัดเจนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย มีระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ และการหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่ส่งเสริมการวิจัยให้บรรลุเป้าหมาย 3) แนวทางการพัฒนาระบบและกลไก

การบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะควรเพิ่มงบประมาณวิจัย สนับสนุนประสบการณ์ในการทำวิจัย พัฒนาข้อเสนอการวิจัยที่ตอบโจทย์ที่หลากหลาย การมีคลินิกวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิในการสนับสนุน แนะนำ ติดตาม รวมถึงการเชื่อมโยงงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นไปยังการสร้างควมก้าวหน้าทางวิชาการ

คำสำคัญ: การพัฒนาระบบและกลไก, การบริหารจัดการงานวิจัย, การวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

ABSTRACT

This research aims to 1) study the previous research management of the Faculty of Humanities and Social Sciences, 2) operational and evaluation systems of the research management system and mechanisms of managing research on local development of the faculty of humanities and social sciences in Ubon Ratchathani Rajabhat University. 3) guidelines for developing systems and mechanisms of managing research on local development of the faculty of humanities and social sciences in Ubon Ratchathani Rajabhat University. The research used a participatory action research methodology. (Participatory action research) Information providers include administrators and research operations staff of the faculty. researchers who received support from the 2022 faculty research fund. collected data through in-depth interviews. Focus group and workshops and practical experiments in research management for local development and support researchers for local development with 12 projects that received research grants for local development in 2022.

The results revealed 1) the previous research management of the Faculty of Humanities and Social Sciences. the faculty has set up systems, mechanisms for administration and research development by creating a research information system allocate research funds. supporting publication of research or creative work, developing researchers, and right protecting to exploitable research or creative work. 2) Operating and evaluating the system and mechanisms for managing research for local development. It was found that the faculty of Humanities and Social Sciences has a clear policy for research for local development that is consistent with the university's strategy. there is a system and mechanism for managing research for effective local development and supporting research for local development that promotes research to achieve its goals. 3) the guidelines for developing systems and mechanisms of research management for local development suggested to increase budget, support more research experience, develop various research proposals, provide a research clinic with experts supporting, giving comments, following up and connecting research on local development to academic progress.

Keywords: System and Mechanisms Development, Research Management, Community-Based Research

บทนำ

การวิจัยก่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่และนวัตกรรมใหม่ทำให้หน่วยงาน องค์กร และประเทศเกิดความก้าวหน้าสามารถแข่งขันและพึ่งพาตนเองได้ ในสถาบันอุดมศึกษาจึงได้ให้ความสำคัญกับการวิจัย โดยจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 ให้ความหมายว่าหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัย และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการวิจัยเป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญ และเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้มาตรฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จึงได้กำหนดคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยให้มีระบบการประกันคุณภาพ ซึ่งการวิจัยเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาภายใน นอกจากนี้การวิจัยยังเป็นตัวบ่งชี้เพื่อวัดมาตรฐานตามคำรับรองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) (สมศ.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) อีกด้วย

โดยสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอาจมีจุดเน้นในเรื่องการวิจัยที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตาม ทุกสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ ตามจุดเน้นเฉพาะของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์ การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) สถาบันต้องมีแผนการวิจัยมีระบบและกลไก ตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน 2) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็ง โดยบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน และพันธกิจด้านอื่น ๆ ของสถาบัน และ 3) ผลงานวิจัยมีคุณภาพมีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์ของชาติ และมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง (Office of the Higher Education Commission, 2014)

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษายังประสบปัญหาการขาดแคลนนักวิจัย ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ขาดความคล่องตัวของการบริหารงบประมาณ และขาดกลไกหรือระบบการจัดการให้แต่ละภาคีของระบบวิจัยเชื่อมโยงกัน (Siroj Phonphanthin, 2004) อีกทั้ง การบริหารงานวิจัยที่ผ่านมามักให้ความสำคัญทั้งงบประมาณการวิจัยเป็นหลัก แต่ยังขาดระบบการจัดการที่ดีและครบถ้วนตามกระบวนการทำวิจัย (Saruda Chaisuwan, 2009)

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดำรงศึกษามีพันธกิจสำคัญในการสอน วิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยควรมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืน โดยมีกระบวนการ วิธีการดำเนินงานที่ทำให้เกิดทั้งการพัฒนาคนและองค์กรในชุมชน ผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วม ทั้งนี้จากการศึกษาของนางลักขณ์ วิรัชชัยและวรรณิ์ เจตจำนงนุช (2008 อ้างถึงใน Sathorn Subuangthong, 2012: 6) พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏยังต้องปรับปรุงคุณภาพด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ซึ่งเกิดปัญหาจากการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทาง จัดลำดับความสำคัญ จัดสรรทรัพยากร และปรับระเบียบการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาการบริหารจัดการงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี การบริหารจัดการงานวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องกระทำให้เป็นระบบมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยต้องศึกษาระบบกลไกที่จะช่วยขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนา อันได้แก่ นโยบาย แผนงาน กลยุทธ์ งบประมาณ สถานที่ ความพร้อมของบุคลากร ความชัดเจนของการพิจารณา ภาระงาน ระเบียบ ข้อบังคับ และอื่น ๆ

ในการนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึง หนึ่ง การบริหารจัดการงานวิจัยที่ผ่านมาและสภาพการบริหารงานวิจัยปัจจุบันของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สอง ปฏิบัติการและประเมินผลระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และ สาม ค้นหาแนวทางการพัฒนาระบบกลไก การบริหารงานวิจัยของนักวิจัยเพื่อให้ได้รับการขับเคลื่อนบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย และนำไปเป็นแนวทางปรับปรุงระบบ กลไกการบริหารจัดการงานวิจัยให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการงานวิจัยที่ผ่านมาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. เพื่อปฏิบัติการและประเมินผลระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาระบบและกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยใช้วิทยาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

1. **ผู้ให้ข้อมูล** ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับงานวิจัยของคณะ นักวิจัยที่ได้รับทุนวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 12 โครงการ และทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น 34 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ผ่านมา ระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการกำหนดข้อคำถาม แนวการสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การบริหารจัดการงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ผ่านมา เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ ระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและหนุนเสริมนักวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ

2.2 ประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาระบบและกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และหนุนเสริมนักวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากข้อค้นพบในการสัมภาษณ์ เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การประชุมและการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การทดลองปฏิบัติการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และหนุนเสริมนักวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นกับโครงการที่ได้รับทุนวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 12 โครงการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และจากข้อมูลปฐมภูมิเกี่ยวกับระบบและกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และหนุนเสริมนักวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สร้างข้อสรุปหรือการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หรือการสนทนากลุ่มเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย

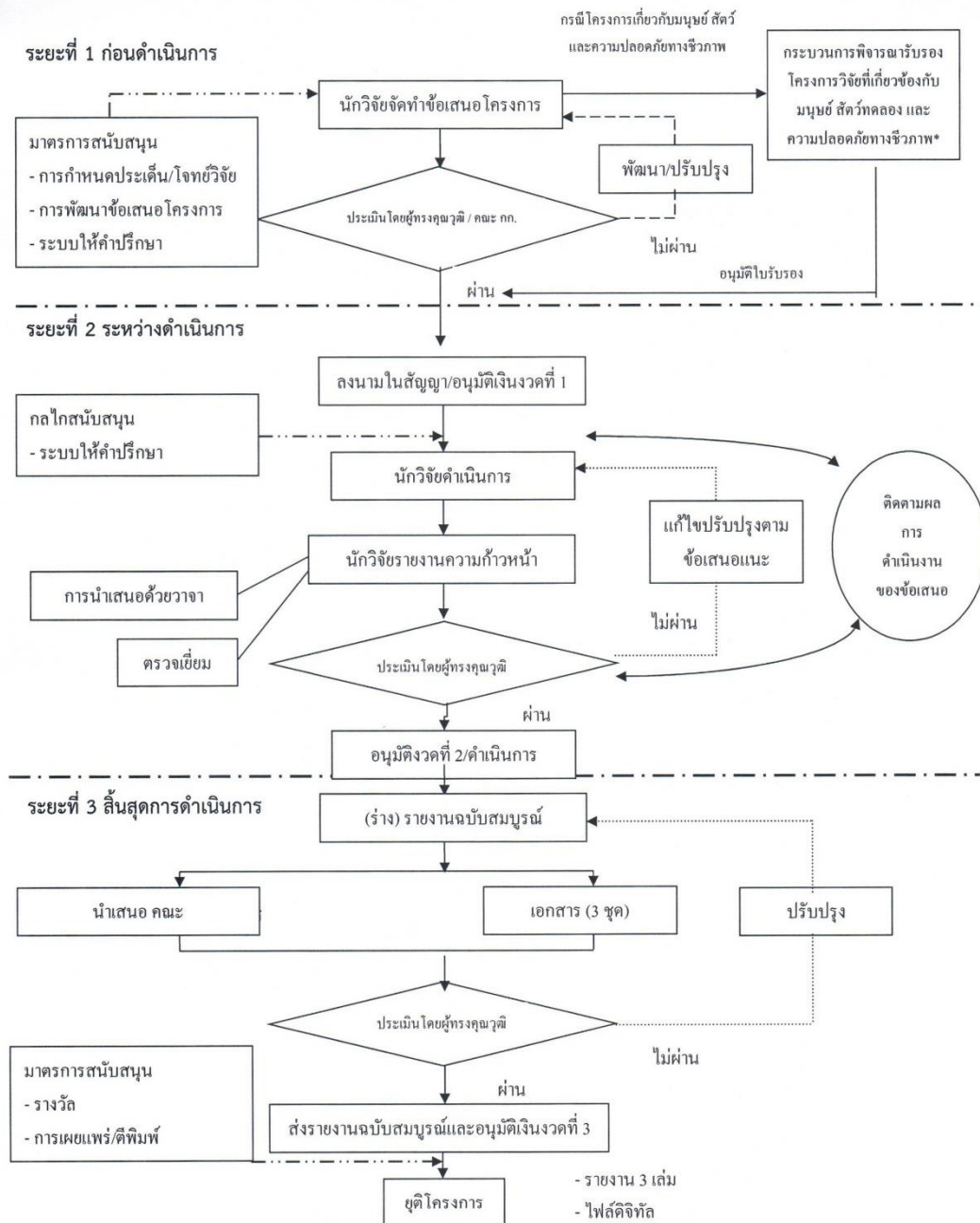
1. การบริหารจัดการงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

คณะมีรูปแบบของการบริหารงานวิจัยที่ชัดเจน โดยมีรองคณบดีฝ่ายวิจัยเป็นผู้กำกับดูแลตามโครงสร้างการบริหารงานของคณะ จากนั้นคณะจะแต่งตั้ง “คณะกรรมการวิจัยประจำคณะ” มีหน้าที่ พิจารณาเสนอ นโยบาย แนวทาง และแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริม พัฒนา และบริหารจัดการด้านงานวิจัย ที่จะส่งเสริมให้การบริหารงานวิจัยและงานวิจัยของคณะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

1.1 ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีระบบและกลไกในการบริหารงานวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ก่อนดำเนินการวิจัย ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการดำเนินการกำหนดประเด็นวิจัย ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย ให้คำปรึกษาการพัฒนาโจทย์วิจัย และจัดกิจกรรมพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับชุมชนในพื้นที่บริการของคณะ เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการวิจัยประจำคณะ พิจารณากลับกรอง และประเมินให้ความเห็นชอบ จากนั้นประกาศผลการพิจารณาอนุมัติทุนวิจัย ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการวิจัย นักวิจัยทำสัญญารับทุนวิจัยและขออนุมัติเงินงวดที่ 1 เดือนที่ 6 ฝ่ายวิจัยจัดกิจกรรมรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัย นักวิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไข แล้วขออนุมัติเงินงวดที่ 2 ระยะที่ 3 สิ้นสุดการดำเนินการวิจัย นักวิจัยส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ฝ่ายวิจัยจัดกิจกรรมรายงานผลการวิจัย นักวิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไข แล้วขออนุมัติเงินงวดที่ 3 พร้อมส่งเล่มรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์และไฟล์ดิจิทัล 3 ชุด จากนั้นให้เผยแพร่บทความวิจัย ภายใน 1 ปี

จากผลการดำเนินการบริหารงานวิจัยที่นำเสนอมาแล้วข้างต้น สามารถสรุประบบและกลไกการบริหารงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตามภาพที่ 1 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ระบบการบริหารงานวิจัยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2. การปฏิบัติการระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

2.1 การจัดสรรทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิจัยโดยการจัดทำเว็บไซต์ฐานข้อมูลวิจัย เว็บไซต์สามารถใช้งานด้านการบริหารจัดการงานวิจัยภายในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทำการประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย และให้ทุนสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น งบประมาณ ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 12 โครงการ ดังนี้

1. โครงการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น“บัวอุบล” บ้านกุดแก้ว ตำบลดอนมดแดง อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญสุภาณัฐพันธ์เกษม และคณะ

2. โครงการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับตำบลหัวเรือ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี” โดย อาจารย์จุฑามณี ทิพราช และคณะ

3. โครงการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตและการตลาดของผู้ประกอบการและกลุ่มเกษตรกรปลูกพริกหัวเรือ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขยายเข้าสู่ตลาดในประเทศจีน” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรพสิริ ส่งสุขจุโรจน์ และคณะ

4. โครงการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาภูมิปัญญาอาหารถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณค่าด้านอาหารของชุมชนตำบลดอนมดแดง อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี” โดย อาจารย์กิตติกวินเดชน์ วงศ์หมั่น และคณะ

5. โครงการวิจัย เรื่อง “เกาะดอนมดแดงกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองอุบลราชธานี” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนันรัตน์ รูปใหญ่ และคณะ

6. โครงการวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน ตำบลหัวเรือ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี ละม้ายเงิน และคณะ

7. โครงการวิจัย เรื่อง “บทบาทการอนุรักษ์วัฒนธรรมดนตรีพื้นอีสานของครูทองใส ทับถนน” โดย อาจารย์กฤษณะ ทิพย์อักษร

8. โครงการวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าของกลุ่มสตรี หมู่บ้านโนนแดง ตำบลดอนมดแดง อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี” โดย อาจารย์ ดร.ชยนันท์ ปิติกรพวงเพชร และคณะ

9. โครงการวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในการเพิ่มรายได้ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล : กรณีศึกษาชุมชนบ้านหัวเรือ ตำบลหัวเรือ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล ชาเสน และคณะ

10. โครงการวิจัย เรื่อง “ความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อระบบความคุ้มครองทางสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี” โดย อาจารย์ ดร.พายุ นาวาคุระ และคณะ

11. โครงการวิจัย เรื่อง “การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประติมากรรมดินเผาร่วมสมัยเพื่อพัฒนากิจกรรมวิธีการผลิตของนักเรียนโรงเรียนนาเรีนกุล 2” โดย อาจารย์ประยุทธ สารัง และคณะ

12. โครงการวิจัย เรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชนันรัตน์ รูปใหญ่

2.2 การพัฒนาศักยภาพอาจารย์และนักวิจัย คณะทำการเสริมสร้างศักยภาพอาจารย์ในการเขียนข้อเสนอเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยจากแหล่งทุนต่าง ๆ โดยจัดโครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยวิจัย เรื่อง "เทคนิคการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยให้ได้ทุน ได้ผลงานวิชาการ และได้บริการวิชาการแก่ชุมชน" สนับสนุนให้อาจารย์ขอรับทุนสนับสนุนโครงการวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอก พัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจในการผลิตผลงานวิชาการรับใช้สังคม จัดระบบและกลไกในการส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการรับใช้สังคม

2.3 สนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ คณะจัดสรรงบประมาณตามแผนการปฏิบัติงาน เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารหรืองานประชุมวิชาการ จำนวน 1 โครงการ คือ โครงการประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอผลงานวิจัย เพื่อเสนอผลงานวิจัยของนักวิจัยภายในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และนักศึกษา นักวิจัย นักวิชาการภายนอก มอบรางวัลนักวิจัย สร้างขวัญและกำลังใจ ตลอดจนยกย่องอาจารย์และนักวิจัยที่มีผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ดีเด่น และจัดสรรงบประมาณจัดทำวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อรองรับการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของอาจารย์และนักศึกษา

2.4 การคุ้มครองสิทธิ์ของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายวิจัย ได้จัดทำแผนบริหารงานวิจัย จัดทำข้อตกลงร่วมกันในเรื่องการคุ้มครองสิทธิ์ของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษารวมทั้งใส่ลายน้ำในผลงานทางวิชาการออนไลน์ เพื่อแจ้งเตือนให้ผู้ใช้ตระหนักว่าเป็นผลงานที่ได้รับการคุ้มครองตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ ถ้าจะใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาต้องมีการอ้างอิงให้ถูกต้องและครบถ้วน

3. การประเมินผลระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีการประเมินผลระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านข้อมูลทั่วไป สามารถสรุปได้ว่า มีผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 34 คน ส่วนมาก เป็นเพศหญิง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.0 จบการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 73.5 ส่วนมากเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ และภาษาอังกฤษธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 14.7 มากกว่าครึ่งสถานภาพการทำงานเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย (สายวิชาการ) ตำแหน่งอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 79.4 และ 70.6 มีส่วนใหญ่วะยะเวลาในการปฏิบัติงานสอนและวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีส่วนมาก 1-5 ปี และ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.0

3.2 ด้านประสบการณ์ในการทำวิจัย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.6 มีประสบการณ์ในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 78.3 โดยเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยเดี่ยว (ทำคนเดียว) 1-2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 76.5 เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยทีม (ทำหลายคน) 1-2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 76.2 และเป็นผู้ร่วมโครงการวิจัย 1-2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 62.5

3.3 ด้านระบบและกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

1) ความคิดเห็นที่มีต่อระบบการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีรายละเอียดในประเด็นต่างๆ คือ

(1) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน มีความสอดคล้องกับนโยบาย แผนงานและเป้าหมาย การพัฒนางานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และประชาสัมพันธ์วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้นักวิจัยรับทราบอย่างทั่วถึง

(2) การบริหารงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความสอดคล้องของการกำหนดเป้าหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นกับมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา การพัฒนา ตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ ประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์ เงื่อนไข ประเด็นวิจัย ในการให้ทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ชัดเจน และจัดระบบการทำสัญญา/อนุมัติทุนวิจัยที่ชัดเจน สะดวก รวดเร็ว

(3) การจัดกิจกรรมวิชาการส่งเสริมการวิจัย/การเผยแพร่ผลงานวิจัย เช่น จัดประชุมวิชาการ จัดนิทรรศการ วารสารวิชาการ เป็นช่องทางรองรับการเผยแพร่ผลงาน การประกาศเกียรติคุณ ยกย่องชมเชยนักวิจัยที่มีผลงานวิจัยยอดเยี่ยม ซึ่งมีประโยชน์ต่อนักวิจัยอย่างมาก

(4) การจัดกิจกรรมรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัย (3 บท) เพื่อติดตาม สนับสนุนการการดำเนินการวิจัยให้ประสบความสำเร็จ และจัดสรรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งผลให้การดำเนินการวิจัยบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์

(5) การจัดกิจกรรมการรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (5 บท) ให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยที่มีคุณภาพต่อนักวิจัย

2) ความคิดเห็นที่มีต่อกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีรายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(1) คณะกรรมการบริหารงานวิจัยที่มีความรู้ เชี่ยวชาญในการ กลั่นกรอง พิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์

(2) ฝ่ายวิจัยมีบุคลากรและศักยภาพในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อให้การดำเนินการวิจัยบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์

(3) ฝ่ายวิจัยมีบุคลากรและศักยภาพในการประสานงานให้นักวิจัยทรงคุณวุฒิ และเครือข่ายองค์กรเข้าร่วมในกระบวนการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างหลากหลาย

(4) ผู้ทรงคุณวุฒิ และเครือข่ายนักวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมีความรู้ ประสบการณ์ในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะต่อนักวิจัย

(5) หน่วยสนับสนุน ฝ่ายการเงินและพัสดุมีบุคลากรและศักยภาพในการเบิกจ่ายทุนวิจัยได้สะดวกและรวดเร็ว

3) ความคิดเห็นที่มีต่อระบบการหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีรายละเอียดในประเด็นต่างๆ คือ

(1) การจัดกิจกรรมประชุม พบปะระหว่างนักวิจัย หน่วยงานในพื้นที่และชุมชนเป้าหมาย เป็นเวทีให้นักวิจัยได้พบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยน และได้ทราบปัญหาและความต้องการพัฒนาของชุมชน อย่างถ่องแท้

(2) กิจกรรมพัฒนาโจทย์วิจัยและข้อเสนอโครงการวิจัย เป็นเวทีให้นักวิจัยได้พบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยน ได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ส่งผลให้นักวิจัยสามารถพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง

(3) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ด้านแนวคิด หลักการ และเทคนิคการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ส่งผลให้นักวิจัยได้มีความรู้ความเข้าใจการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การวิจัยแบบบูรณาการในพื้นที่บริการของคณะ และการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

(4) กิจกรรมหนุนเสริม ดูแล ติดตาม และให้คำปรึกษา (Coaching Approach) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และเครือข่ายนักวิจัยรับใช้สังคม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และเครือข่ายนักวิจัยรับใช้สังคมภายในและภายนอกหน่วยงาน

4) ความคิดเห็นที่มีต่อกลไกในการหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีรายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ คือ

(1) คณะมีระเบียบ กฎเกณฑ์ และกระบวนการในการหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เป็นระบบชัดเจน

(2) คณะจัดให้มีหน่วยงานกลางและระบบสารสนเทศในการประสานงาน ประชาสัมพันธ์แหล่งทุนวิจัย การรับข้อเสนอโครงการ การจัดสรรทุน การติดตามประเมินผลการดำเนินการวิจัย และสนับสนุนการวิจัย

(3) การสร้างเครือข่ายองค์กรและนักวิจัยรับใช้สังคมภายในหน่วยงาน และภายนอกหน่วยงาน ให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะ

(4) คณะจัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษา แนะนำในการดำเนินการวิจัย

(5) คณะนำผลการประเมินผลการดำเนินการวิจัยมาพัฒนา ปรับปรุงกลไกการหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของนักวิจัย และชุมชนท้องถิ่น ปรับปรุงกลไกการหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น

4. แนวทางการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

4.1 คณะควรจัดสรรทุนวิจัยรายบุคคลเพิ่มเติม ให้เพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนาการวิจัยขออาจารย์และสาขาวิชา

4.2 การพัฒนาหัวข้อวิจัยเพื่อการท้องถิ่น ควรพัฒนาได้หลากหลายตามศาสตร์วิชาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เช่น ศึกษาผังเมืองชุมชน เพื่อเข้าไปแก้ไขปัญหาของชุมชนได้มากขึ้น การทำให้ชุมชนปลอดภัย สะอาด สวยงาม เป็นต้น โดยมุ่งเน้นการออกแบบชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมความรู้การบริหารจัดการผังเมือง ความงามของผังเมืองโดยใช้หลักการทางด้านศิลปะ และดนตรี เพื่อให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น

4.3 คณะควรเพิ่มกลไกหนุนเสริมการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น จัดให้มี “คลินิกนักวิจัย” เพื่อให้มีการ Coaching จากผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่หลากหลาย

4.4 คณะควรส่งเสริมการเขียนผลงานวิจัยรับใช้สังคมเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ

4.5 คณะควรเพิ่มวิทยาการการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยจากแหล่งทุนต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายมากขึ้น

4.6 คณะควรกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิช่วยติดตาม และให้คำแนะนำในระหว่างดำเนินงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านประสบการณ์ของนักวิจัย

จากข้อเสนอแนะที่เสนอว่าควรเพิ่มระบบกลไกหนุนเสริมการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น จัดให้มี “คลินิกนักวิจัย” เพื่อให้มีการ Coaching จากหน่วยงานที่หลากหลาย การเสนอให้เพิ่มวิทยาการการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยจากแหล่งทุน การเสนอให้มีผู้ทรงคุณวุฒิติดตาม และให้คำแนะนำในระหว่างการทำงานวิจัย ประกอบกับผลการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อระบบการหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่าในด้านอื่น ๆ ได้รับการประเมินในระดับมากที่สุด มีเพียงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแล ติดตาม และให้คำปรึกษา (Coaching Approach) โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ และเครือข่ายนักวิจัยรับใช้สังคม ที่อยู่ในระดับมาก สะท้อนว่านักวิจัยต้องการคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น และสอดคล้องกับ Wilaiwan Kaewtathip et al. (2020) ที่เสนอให้มีการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ว่าควรมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา (Coaching) เพื่อพัฒนาโจทย์วิจัยให้มีความชัดเจน สร้างผลกระทบได้สูง และมีโอกาสได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิจัย

จากการประเมินความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนว่าบุคลากรหรือนักวิจัยต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้น

โดยจะเห็นได้ว่า ประเด็นที่คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ควรพัฒนาในระบบกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด คือ การสนับสนุนงบประมาณการวิจัยเพิ่มเติม และระบบหนุนเสริมประสบการณ์ในการทำวิจัย ในเรื่องการพัฒนาข้อเสนอการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่สามารถตอบโจทย์ที่หลากหลาย การมีคลินิกวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้การสนับสนุน แนะนำ ติดตาม รวมถึงการเชื่อมโยงงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นไปยังการสร้างความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการ

3. ด้านงบประมาณ

จากข้อเสนอแนะที่ว่า คณะควรมีการสนับสนุนงบประมาณทุนวิจัยรายบุคคลเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นข้อจำกัดของคณะประการหนึ่ง การสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะ มุ่งเน้นการจัดสรรทุนให้กับนักวิจัยหน้าใหม่เพื่อฝึกหัดเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำงานวิจัย จากนั้นจึงส่งเสริมให้คณาจารย์ขอรับการสนับสนุนจากแหล่งทุนวิจัยอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งจากการศึกษาของ Busara Saraket (2012) ได้เสนอว่ามหาวิทยาลัยควรมีงบอุดหนุน หรือจัดตั้งกองทุนวิจัยเพื่อสนับสนุนการวิจัยให้เพียงพอและครอบคลุมทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย ซึ่งงบประมาณนี้มีความสำคัญมากในการสร้างโอกาสในการทำวิจัยที่ครอบคลุมหลายมิติ

ในการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น และรวมถึงการที่นักวิจัยได้รับโอกาสในการใช้ทุนวิจัยสร้างประสบการณ์ในการวิจัยเพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญด้วย

4. ด้านเครือข่ายการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

ในข้อเสนอแนะที่เห็นว่า ควรมีกลไกสนับสนุนการพัฒนาหัวข้อการวิจัยที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาท้องถิ่นที่หลากหลายมากขึ้น ตามศาสตร์วิชาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เช่น ผังเมือง สภาพแวดล้อม เป็นต้น นั้น สะท้อนถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ทั้งในแง่ของการพัฒนาโจทย์หัวข้อการวิจัยที่หลากหลาย และการมีเครือข่ายองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่หลากหลาย พัฒนาหัวข้อการวิจัยตรงความต้องการของชุมชนและสังคมด้วย ซึ่ง Pannee Bualek et al. (2023) ได้อธิบายเกี่ยวกับประเด็นนี้ว่า อุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการทำงานท้องถิ่นอยู่ที่การเชื่อมโยงการทำงานในทุกระดับและการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่ต้องประสานงานกับหน่วยงานและคนกลุ่มต่าง ๆ ให้มาร่วมมือกันทำงาน ควรผลักดันให้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการบริหารงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยให้เกิดขึ้นจริงอย่างเป็นรูปธรรม อย่างมีส่วนร่วมจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ควรเร่งเรียนรู้การทำงานในลักษณะพัฒนาร่วมกันกับท้องถิ่นแบบ ABC (Area Based Collaborative Research) และการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นแบบ CBR (Community Based Research) เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการขับเคลื่อนงานอย่างแท้จริง และเกิดการประสานงานแต่ละส่วนเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ

อีกทั้ง Awan Opaspatthanakit et al. (2011) ยังกล่าวถึงการเชื่อมโยงการพัฒนาท้องถิ่นไว้ว่า การทำงานวิจัยสามารถแก้ปัญหาของชุมชนและสร้างคนสู่อาชีพรับใช้ชุมชนได้นั้น มหาวิทยาลัยจะต้องปรับระบบบริหารจัดการงานวิจัยให้สามารถเชื่อมโยงโจทย์วิจัยจากชุมชนท้องถิ่นและสังคม โดยต้องกำหนดให้มีนโยบายสนับสนุนงานวิจัยเพื่อชุมชนท้องถิ่นโดยเฉพาะ ทั้งนี้ควรกำหนดพื้นที่วิจัยที่และจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจน สนับสนุนให้มีการปรับระบบบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยงานวิจัยเพื่อสร้างคนรับใช้ชุมชน ท้องถิ่นและสังคม อย่างเป็นรูปธรรม มีผู้จัดการงานวิจัยและคณะทำงานที่มีแรงบันดาลใจ ความมุ่งมั่น ศรัทธามีความรู้และมีทักษะ ในการเอื้ออำนวยให้เกิดระบบบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยงานวิจัยเพื่อสร้างคนรับใช้ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม ทั้งช่วงต้นน้ำ คือการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อชุมชนที่มีคุณภาพ ช่วงกลางน้ำ คือการหนุนเสริมด้านวิธีการ เครื่องมือในการดำเนินงานวิจัย และการติดตามความก้าวหน้า และช่วงปลายน้ำ คือ การสนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษาร่วมกันสร้างผลงานวิชาการจากโครงการวิจัย โดยร่วมมือกับนักวิชาการในสถาบันอื่น ๆ

นอกจากนั้น ก็สอดคล้องกับ Chatchawan Tatsiwat (2009) ที่ได้เสนอว่าการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคมและชุมชนควรให้ความสำคัญและกระตุ้นให้นักวิจัยใช้รูปแบบในการวิจัยเพื่อตอบสนองต่อโจทย์แห่งการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาที่มุ่งไปที่การกันหาแนวทางอันเป็นรูปธรรมที่เกิดจากการระดมสมองในลักษณะของการมีส่วนร่วมของหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของการวิจัยจากรูปแบบดั้งเดิมที่การตั้งประเด็นของปัญหาที่เริ่มต้นและจบกระบวนการโดยนักวิจัย ซึ่งพบว่างานวิจัยหลากหลายชิ้นมิได้ถูกนำไปเผยแพร่หรือนำไปทดลองใช้ ควรเปลี่ยนมาเป็งานวิจัยที่เริ่มต้นจากชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งในมิติของการร่วมกันเรียนรู้ร่วมกันแสวงหาปัญหาและคิดกันแนวทางออกเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาที่เป็นเรื่องอันเป็นฉันทามติของชุมชน รวมทั้งร่วมรับผลของการพัฒนา

5. ความเชื่อมโยง สอดคล้องของระบบการบริหารการวิจัย

ในงานศึกษาของ Wanida Mongkolsin (2018) มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา การพัฒนาระบบและกลไกการบริหารงานวิจัย คือ มีข้อเสนอให้มหาวิทยาลัยบูรณาการการบริหารงานวิจัยตามแผนที่ครอบคลุมตัวบ่งชี้ด้านผู้ให้บริการ ด้านบุคลากร ด้านนโยบาย ด้านการเงิน และด้านกระบวนการภายใน บริหาร จัดการงานวิจัยให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม และเครือข่ายความร่วมมือทั้งจากภาครัฐ ชุมชน และ ภาคเอกชน รวมทั้งประเมินผลการบริหารจัดการงานวิจัยตามแผน เพื่อการสร้างคุณภาพงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ประเด็นที่ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากผลการวิจัยอื่น ๆ คือ ข้อเสนอให้มีกลไกส่งเสริมการเขียน ผลงานวิจัยรับใช้สังคมในการขอตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งเป็นการต่อยอดงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น คณะจึงให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้มีความเชี่ยวชาญและมีความก้าวหน้าทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยกลุ่มราชภัฏ ที่เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น อีกทั้งจะเป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจ และเกิดแรงผลักดันให้มีการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1 ควรมีการสนับสนุนงบประมาณทุนวิจัยรายบุคคลเพิ่มขึ้น การจัดงบประมาณเพื่อการจัดหา ทรัพยากรสนับสนุนงานวิจัยในทุก ๆ ด้านให้เพียงพอต่อความต้องการ รวมถึงการมีงบประมาณสนับสนุนการตีพิมพ์ เผยแพร่หรือการนำเสนองานวิจัยในระดับชาติและระดับนานาชาติต่อเนื่องทุกปี

1.2 ควรมีกลไกสนับสนุนการพัฒนาหัวข้อการวิจัยที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาท้องถิ่นที่หลากหลายมากขึ้น ตามศาสตร์วิชาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เช่น ผังเมือง สภาพแวดล้อม เป็นต้น

1.3 ควรเพิ่มระบบกลไกหนุนเสริม “คลินิคนักวิจัย” เพื่อให้มีการให้คำปรึกษา (Coaching) ของ ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่หลากหลาย

1.4 ควรมีกลไกส่งเสริมการเขียนผลงานวิจัยรับใช้สังคมเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ

1.5 ควรเพิ่มวิทยาการการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยจากแหล่งทุนต่าง ๆ

1.6 ควรกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิติดตาม และให้คำแนะนำในระหว่างดำเนินงานวิจัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพเพิ่มเติม โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Dept Interview) หรือ สทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ข้อมูลในเชิงลึก เพื่อนำไปสู่การพัฒนานโยบายด้านการวิจัยของคณะได้

2.2 ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการวิจัย และการใช้ระบบกลไกการบริหารจัดการ งานวิจัย เพื่อให้ทราบรายละเอียดของปัญหามากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบกลไกการบริหาร งานวิจัยที่ตรงกับการแก้ไขปัญหามากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่าง ๆ ต่อการพัฒนาระบบกลไกการบริหารงานวิจัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด

2.4 ควรมีการศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของกลุ่มคนที่ เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับผู้ปฏิบัติงาน นักวิจัย ผู้บริหารเพื่อพัฒนาเชิงนโยบายเกี่ยวกับระบบกลไกการ

บริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงชุมชนเป้าหมายที่ได้รับการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้เห็นแง่มุมที่รอบด้านมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับงบประมาณการวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565 ทั้งนี้ขอขอบคุณข้อมูลจากผู้บริหาร คณาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งจนงานวิจัยสำเร็จด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- Awan Opaspatthanakit et al. (2011). *Project to develop a research management system to develop people into careers serving local communities in the upper northern region*. Bangkok: Thailand Research Fund.
- Busara Saraket. (2012). *Guidelines for developing systems, mechanisms, and research management of Rajabhat University*. Master of Science (Applied Statistics), National Institute of Development Administration.
- Chatchawan Tatsiwat. (2009). *Participatory action research. (Participatory Action Research- PAR): A new dimension of research methods for local community development*. Master of Arts Thesis, Ramkhamhaeng University.
- Office of the Higher Education Commission. (2014). *Manual for internal educational quality assurance*. Higher Education 2014. Bangkok: Print.
- Panee Bualek et al. (2023). *Development of research management systems and mechanisms for local development of Chandrakasem Rajabhat University and its networks*. Chandrakasemsan, 29(1), 97-112.
- Saruda Chaisuwan. (2009). *Research Administration Model in Private Universities*. Wongchawalitkul University: Nakhon Ratchasima.
- Sathorn Subruangthong. (2012). *Research Management for Local Development of Rajabhat University*. Doctor of Education Thesis in Educational Administration, Silpakorn University.
- Siroj Phonphanthin. (2004). *Research Management Model of Higher Education Institutions*. Bangkok: Faculty of Education, Suan Dusit Rajabhat University.

Wanida Mongkolsin. (2018). *Development of research management indicators*. Navamindradhiraj University. Doctor of Philosophy Thesis Department of Educational Administration, Nakhon Pathom Rajabhat University.

Wilaiwan Kaewtathip et al. (2020). *Development of a research management model for local development*. Yala Rajabhat University. Yala: Southern Border Research and Development Institute Yala Rajabhat University.